

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 336/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., B., zastúpeného advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C/56/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2011 doručená sťažnosť J. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C/56/2010, ktorej predmetom je rozhodovanie o žalobe o ochranu osobnosti.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

„... Dňa 08. 04. 2010 podal sťažovateľ na konajúci súd proti D., a. s. B. ako odporcovi, žalobu na ochranu osobnosti. Konanie je na súde vedené pod spis. zn.: 12 C/56/2010...

Súčasný stav súdneho konania je taký, že konajúca sudkyňa vytýčila prvé verejné pojednávanie na 24. 06. 2011. Odporca... doručil dňa 26. 05. 2011 súdu žiadosť o ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní. Sudkyňa na žiadosť nereagovala, nevykonala nijaký efektívny právny úkon, ktorý by spočíval v tom, že by sa termín pojednávania zmenil tak, že by vyhovel odporcovi.

Dňa 24. 06. 2011 sa sťažovateľ dostavil na verejné pojednávanie, kde konajúca sudkyňa len zobrala na vedomie, že odporca sa ospravedlnil z pojednávania a sťažovateľovi oznámila nový termín pojednávania, ktorý bol stanovený na deň 21. 09.2011. Sťažovateľ sa na súd dostavil neúčelne a zbytočne, čo svedčí o nesústredenom konaní sudkyne, ktorá mohla a mala sťažovateľa upovedomiť, že verejné pojednávanie bolo presunuté o ďalšie tri mesiace.

Sťažnosťou na prieťahy v konaní sa zaoberala podpredsedníčka konajúceho súdu..., ktorá skonštatovala, že konajúca sudkyňa vytýčila pojednávanie až po 14 mesiacoch (odročené pre ospravedlnenie odporcu) a vyslovila, že vznikol objektívny prieťah v konaní (v dĺžke 11 mesiacov, pozn.) a sťažnosť na prieťahy v konaní vyhodnotila ako dôvodnú. “

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhol, aby ústavný súd po prerokovaní veci takto rozhodol:

„1. Základné práva J. B., B. upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn.: 12 C/56/2010 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov, a aby vo veci konal ako nezávislý a nestranný súd.

3. J. B., B. priznáva finančné zadostučinenie v sume 6 000,00 EUR (slovom šesťtisíc EUR), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia (nálezu).

4. JUDr. E. Š., advokátovi priznáva trovy konania / trovy právneho zastúpenia 449,66 EUR (slovom štyristoštyridsaťdeväť EUR 66 centov), ktoré je súd povinný zaplatiť na účet advokáta vedený v ... číslo účtu: ... do dvoch mesiacov od tohto rozhodnutia (nálezu).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto

možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh zistil, že sťažovateľ doručil okresnému súdu návrh na začatie konania o ochranu osobnosti 8. apríla 2010, ktorému bola pridelená sp. zn. 12 C/56/2010. V nasledujúcom období okresný súd vykonával jednoduché procesné úkony (výzva odporcovi na vyjadrenie 26. apríla 2010, výzva na zaplatenie súdneho poplatku 29. marca 2011 a nariadenie pojednávania na 24. jún 2011, ktoré bolo odročené na 21. september 2011).

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 311/09) vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáhoch.

Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol spravidla ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Z tohto právneho názoru vychádzal ústavný súd aj pri predbežnom prerokovaní predmetnej sťažnosti, keďže konanie na okresnom súde prebieha od 8. apríla 2010 a sťažnosť pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bola

ústavnému súdu doručená 15. júla 2011, t. j. 15 mesiacov od začiatku namietaného konania. Ústavný súd je toho názoru, že postup okresného súdu v danej veci nebol optimálny (nízkou efektívnosťou je zjavne poznačené celé obdobie trvania napadnutého konania, počas ktorého okresný súd bez zreteľného posunu vykonával iba jednoduché procesné úkony), čo malo za následok určité predĺženie konania. Na druhej strane ho však nemožno jednoznačne kvalifikovať ako taký, ktorý by mal viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Najmä s prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania nemožno v jeho súčasnom štádiu konštatovať, že prietahy v konaní okresného súdu dosahujú intenzitu zbytočných prietahov, ktorú už nemožno akceptovať a je potrebné zjednať nápravu v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pred ústavným súdom.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené považuje preto sťažnosť sťažovateľa za zjavne neopodstatnenú, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Nad rámec svojho rozhodnutia ústavný súd uvádza, že vo svojej doterajšej judikatúre opakovane vyslovuje, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, vyžaduje, aby sťažovatelia preukázali využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného všeobecného súdu. Podanie takejto sťažnosti ústavný súd totiž zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Podanie sťažnosti preto podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch ústavný súd považuje za jeden z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienku konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovateľ podal 2. júna 2011 sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona o súdoch, t. j. asi mesiac pred doručením sťažnosti ústavnému súdu. V týchto súvislostiach ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej po podaní sťažnosti podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch je potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09); inak považuje sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch podanú sťažovateľom ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by bola príslušnému súdu poskytnutá primeraná (rozumná) lehota na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05, I. ÚS 233/08).

V danej veci však ústavný súd považoval za dostatočné, a pritom prioritné pre svoje rozhodnutie posúdiť intenzitu namietaných prietahov okresného súdu v označenom konaní aj s ohľadom na doterajšiu dĺžku namietaného konania, t. j. materiálny aspekt opodstatnenosti sťažnosti pre jej prípadné prijatie na ďalšie konanie. Vzhľadom na to, že dospel k záveru, že je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť, bolo už podľa názoru ústavného súdu bez právneho významu skúmať a vyhodnocovať splnenie ďalšej náležitosti relevantnej pre prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. augusta 2011